

BEROEPSBELANGEN

ONTWERP VAN WET.

In de gelegenheid stellen van hen, die ingevolge de wet van 30 December 1926 (Staatsblad No. 454), geen visum op hun bewijs van vestiging hebben ontvangen, om alsnog van hun praktische bekwaamheid te doen blijken.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Bij het afdelingsonderzoek van het hierboven genoemde wetsontwerp gaven verscheidene leden als hun oordeel te kennen, dat de Regeering goed heeft gedaan met de indiening van dit ontwerp, welks inhoud is te beschouwen als een van de beide oplossingen van het onderhavige vraagstuk, bedoeld in de door de Kamer met zeer groote meerderheid aanvaarde conclusie van het verslag der Commissie, in wier handen waren gesteld niet — gelijk de Memorie van Toelichting zegt — het adres, doch de door den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid verstrekte inlichtingen op het adres van den voorzitter en den secretaris van den Bond van Tandtechnici, houdende verzoek om een rechtvaardige en voor alle belanghebbenden gelijke toepassing van de wet van 30 December 1926 (Staatsblad no. 454). Wel is het naar een aantal dezer leden opmerkten, eigenaardig, dat, terwijl tot dusver de geheele regeling gebaseerd was op den toestand van 1913, thans de toestand van 1928 op 1929 een belangrijke rol gaat spelen. Hetgeen thans wordt voorgesteld schijnt echter de eenige uitweg te zijn.

Eenige andere leden waren van oordeel, dat het beter zou zijn geweest deze zaak als afgedaan te beschouwen en niet opnieuw een poging te doen het rechtsgevoel van alle daarbij betrokken personen te bevredigen. Een regeling, die algemeen bevrediging wekt, zal vrij zeker toch niet mogelijk zijn. Mocht dit ontwerp worden gehandhaafd en tot wet verheven, dan zou uiteraard de Regeering al het mogelijke in het werk moeten stellen om een zoodanige samenstelling van de exameneischen te verkrijgen, dat aan alle redelijk te achten verlangens

in dat opzicht wordt te gemoet gekomen. Mochten echter na het afleggen van het bedoelde examen personen, die daarbij werden afgewezen, zich opnieuw tot Regeering of Kamer wenden, dan zou, naar deze leden meenden, elk nieuw initiatief tot het treffen van wettelijke maatregelen ten gunste dier personen achterwege behooren te blijven. Ging dit nieuwe ontwerp den leden, hier aan het woord, reeds te ver, in geen geval mag dat naar hun oordeel nog weder door een ander van verwante strekking worden gevolgd.

Met den wensch, dat dit de laatste maal zal zijn, dat de wetgever in deze zaak wordt betrokken, verklaarden ook de leden, wier beschouwingen hierboven in de eerste plaats zijn weergegeven, te kunnen instemmen.

Algemeen was men van oordeel, dat dit wetsontwerp moet worden afgedaan, zoodra daarvoor gelegenheid is, opdat thans zoo spoedig mogelijk een einde kome aan de onrust, welke reeds geruimen tijd op dit gebied bestaat.

Sommige leden waren van meening, dat de toelating tot het in het ontwerp bedoelde examen niet moet worden beperkt tot de in den aanhef van artikel 1 genoemde personen, doch zich behoort uit te strekken tot alle tandtechnici, wier visum krachtens de wet van 30 December 1926 (*Staatsblad* no. 454) is doorgehaald. Geschiedt zulks niet, dan zullen de vroeger ondervonden moeilijkheden zich weder herhalen. Werkelijke of vermeende onbillijkheden als gevolg van de interpretatie van de begrippen „als beroep toepassen” en „volledige tandprothese” kunnen dan niet achterwege blijven. De objectiviteit van den maatstaf, welke in het examen is gezocht, gaat in de voorgestelde regeling weder geheel verloren door den eisch van het toegepast hebben van de volledige tandprothese vóór 10 Juni 1913, welke voor de toelating tot dat examen wordt gesteld. Ook uit een ander oogpunt valt er voor te zeggen, allen, die aanvankelijk een visum hebben ontvangen, in de gelegenheid te stellen dit examen te doen. Zonder uitzondering toch zijn dezen in de rechtmatige veronderstelling geweest, dat zij de hun eenmaal toegekende bevoegdheid zouden behouden, zoodat zij zich geheel op de practijk hebben ingericht. Het is billijk, dat zij allen in de gelegenheid worden gesteld te toonen, wat zij kunnen, en als dat voldoende wordt bevonden, hun practijk te blijven uitoefenen.

In dit verband werd er op gewezen, dat in de considerans de hier-

bedoelde beperking niet voorkomt, zoodat die niet met den inhoud van het ontwerp in overeenstemming is.

Enkele leden zouden nog verder willen gaan en bepaald willen zien, dat ook zij, die nimmer een visum ontvingen, alsnog in de gelegenheid worden gesteld te bewijzen, dat zij vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep uitoefenden en, als dat bewijs slaagt, aan het examen deel te nemen.

Ook waren er leden, die juist tegen het in het ontwerp bedoelde examen bezwaar hadden en zouden willen volstaan met den eisch, dat blijke, dat de betrokkenen vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep hebben toegepast. Is dat eenmaal gebleken, dan bestaat er naar het oordeel dezer leden voor een examen geen reden meer. Bovendien schijnt een examen een weinig geschikt middel om de bekwaamheid van deze voor een deel reeds niet meer zoo jonge personen te meten.

Eenige leden wezen er op, dat in zekere kringen een geheel andere oplossing wordt voorgestaan, waarbij alle tandtechnici — dus ook zij, die in tweede instantie opnieuw bevoegd verklaard zijn — een examen zouden kunnen afleggen, om, indien zij daarbij geslaagd zouden zijn, een bevoegdheid te verkrijgen, die vrijwel geheel zou overeenkomen met die der academisch gevormde tandartsen. De leden, hier aan het woord, konden hiervoor iets gevoelen. Onder de tandtechnici toch zijn er, die uitmunten door bekwaamheid en zich in een lange practijk een uitstekenden naam hebben verworven. Zij zouden echter niet alleen in zulk een regeling de oplossing van het vraagstuk willen zoeken, doch zij zouden die regeling willen gesteld zien naast die, welke in het wetsontwerp is vervat. Op die wijze zou naast het beperkte examen in het ontwerp een algemeen practisch examen komen te staan, waaraan desgewenscht alle tandtechnici zouden kunnen deelnemen.

Eenige leden zouden elk verschil in bevoegdheid tusschen tandheekkundigen en tandartsen geheel willen zien vervallen. De omschrijving toch, door den Hoogen Raad in het bekende arrest van 1920 van de uitdrukking „tandprothese”, gegeven, heeft reeds tot meer dan één min of meer vreemde procedure aanleiding gegeven.

Naar de meening van enkele leden zouden in elk geval aan de 33 tandheekkundigen, die het tweede visum verwierven, zonder nader examen de volledige bevoegdheid en de titel van tandarts kunnen worden verleend.

Verscheidene leden vonden in een deel der hierboven weergegeven

beschouwingen aanleiding tot de opmerking, dat zij niet geneigd zouden zijn steun te verleen en aan welk voorstel ook, welks bedoeling zou zijn een regeling te treffen, in strekking boven die van het wetsontwerp uitgaande.

Sommige leden verklaarden alleen dan hun stem aan de voorgestelde oplossing te kunnen geven, indien het examen niet uitsluitend practisch zou zijn. Deze leden achtten het namelijk onjuist om bij personen, die bij slagen een zeer ver-gaande bevoegdheid krijgen, ook niet de aanwezigheid van eenige theoretische kennis te eischen. Als voorbeelden noemden zij eenige kennis van verdoovende middelen, van het begrip desinfectie, enz.

Andere leden achtten een practisch examen voldoende. Zij meenden, dat bij dit examen vooral niet te strenge eischen behooren te worden gesteld.

In dit verband werd de vraag gesteld, wat de Regeering eigenlijk precies onder een practisch examen verstaat. Met name zou men gaarne vernemen, over welke vakken het examen zal loopen. Is het de bedoeling — vroeg men voorts —, dat het examen ook in de practijk van de examinandi zal kunnen worden afgenomen?

Ten slotte werd nog opgemerkt, dat artikel 3 een toevoeging aan de wet van 1926 bevat, die niet door de considerans wordt gedekt. Bij handhaving van dat artikel zal — meende men — de considerans een aanvulling moeten ondergaan.

Aldus vastgesteld den 19den December 1928.

SURING.
VAN DE BILT.
VAN DER SLUIS.
VAN GIJN.
DE VRIES—BRUINS.

WAT HET JAARBOEKJE LEERT.

Dat de groote toevloed tot de tandheelkundige studie, die sinds eenige jaren onverminderd aanhoudt, uiteraard in de tandheelkundige bezetting van ons land tot uitdrukking komt, behoeft geen ondersteuning van cijfers om op een ieders beaming te kunnen rekenen.

In welke verhouding de aanwas zich in den loop der laatste jaren ontwikkeld heeft, daaromtrent kan het jongste jaarboekje enkele inlichtingen opleveren, die wellicht de moeite loonen tot een nadere beschouwing en vergelijking met den toestand van vier jaren geleden.

Waren op het einde van 1924 in ons land gevestigd 597 academisch gevormde tandheelkundigen ¹⁾, thans blijkt dit totaal gegroeid te zijn tot 755; een toename derhalve van 158 of gemiddeld 40 per jaar. Daarvan zijn in groote steden gevestigd: in Amsterdam 134, in Rotterdam 61, in den Haag 105 en in Utrecht 51 tandheelkundigen. Van de middelgroote steden vindt men er in Groningen 18, Haarlem ²⁾ 21, Arnhem 16, Nijmegen 18, Leiden 11, Tilburg 5, Maastricht 5, Dordrecht 9, Eindhoven 5 en Apeldoorn 10.

Vergelijken wij de huidige bezetting met die van einde 1924, dan blijkt de hoofdstad in dat tijdsverloop vooruitgegaan te zijn met 17, Rotterdam met 7, de hofstad met 20 en Utrecht zelfs met 22 practici. Vooral de beide laatste gemeenten hebben kennelijk een groote aantrekkingskracht op de jongere leden van onze professie, getuige de percentsgewijze toename, die voor den Haag 25 en voor de bisschopstad niet minder dan 75 pct. bedraagt.

Van de middelgroote steden valt in de eerste plaats Nijmegen op, waar het aantal practiseerenden (11 in 1924) sindsdien met 7 is toegenomen; Apeldoorn (thans 10) zag zijn bezetting groeien met 3 evenals Leiden (11) en ook Groningen (18). In Dordrecht (9) vermeerderde het aantal met 2, te Eindhoven (5) en Maastricht (5) met 1,

¹⁾ Tandartsen zoewel als mondspecialisten.

²⁾ Zonder Bloemendaal, Aerdenhout en Heemstede.

terwijl Haarlem (21) constant bleef en Tilburg (5) zelfs een tandarts achteruitgegaan is.

Van de stedengroep met minder dan 50.000 inwoners spannen Bussum en Enschedé de kroon met een groei van 5 op 8 tandartsen, evenals Breda van 7 op 10. Verder vertoonen een toename: Zwolle (thans 7), Heerlen (6), Deventer (7), Amersfoort (10), Hengelo (4) alle met 2; Gouda (5), Vlaardingen (2), Ede (2), Venlo (2) elk met 1.

Ook de gemeente Rheden (omvattende de streek van Velp tot Dieren) onderging een record met een toename van 2 tot 6 practici. Een achteruitgang vertoonde alleen Leeuwarden (7) door het verlies van een tandarts, terwijl in Hilversum, dat met Haarlem voor 4 jaar tot de dichtstbezette gemeenten behoorde, de toestand evenals daar ongewijzigd bleef.

Bepalen we onze aandacht ook nog even tot de verschillende stedengroepen als geheel, dan blijkt, dat van de rond 750 practici in de 4 groote steden in totaal werkzaam zijn 351 of wel ruim 45 pct. In de middelgroote steden vindt men tezamen 118. Telt men beide groepen bijeen, dan komt men tot de conclusie, dat in de 14 steden met meer dan 50.000 inwoners, 469 tandheekkundigen of 62 pct. hun arbeidsveld vinden. Trekt men van het algemeene totaal ook nog de 135 collega's af, die in de steden met meer dan 20.000 zielen gevestigd zijn, dan blijven er voor de provincie in engeren zin ten slotte nog 151 tandartsen over, d.w.z. 1/5 van het totaal. Einde 1924 waren buiten de steden van meer dan 20.000 inwoners 108 tandartsen gevestigd of 22 pct. van het toenmalige totaal. Van een vergroote trek naar de kleinere plaatsen kan dus niet gesproken worden.

In onderstaande tabellen vindt men een en ander ter vergelijking in beeld gebracht.

Aantal academisch gevormde tandheekkundigen op het einde van:

1923	1924	1920	1916	1909	1904
<u>755</u>	<u>597</u>	<u>456</u>	<u>378</u>	<u>262</u>	<u>195</u>

Toename in de periode

1924—'28	1920—'24	1916—'20
<u>158</u>	<u>141</u>	<u>78</u>

Aantal tandheekkundigen in de grootere steden op het einde van:

	1928	1924	1920	1916	1909	1904
Amsterdam . . .	134	117	96	87	60	63
Rotterdam . . .	61	54	32	29	28	20
Den Haag . . .	105	85	77	60	44	30
Utrecht . . .	51	29	24	21	17	12
Groningen . . .	18	15				
Haarlem . . .	21	21				
Arnhem . . .	16	14				
Nijmegen . . .	18	11				
Leiden . . .	11	8				
Tilburg . . .	5	6				
Maastricht . . .	5	4				
Dordrecht . . .	9	7				
Eindhoven . . .	5	4				
Apeldoorn . . .	10	7				

Wat ten slotte het vereenigingsleven betreft, blijkt uit de desbetreffende gegevens in het jaarboekje, dat de Maatschappij met 517 leden 68,5 pct. der tandheekkundigen vertegenwoordigt. De ledenaanwas houdt dus meer dan gelijken tred met de toename van het aantal practiseerenden tandartsen. In 1924 bedroeg het percentage n.l. 65,7 pct.

De Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen telt momenteel 239 leden of 31 pct., tegen 194 of 35 pct. in 1924.

Voor het Ned. Tandheekkundig Genootschap met zijn 62 leden is 8 pct. van het totaal aantal practiseerenden gewoon lid, tegen 67 of 11 pct. in bovengenoemd jaar.

B.